

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

Εξ αποστάσεως μεταπτυχιακό πρόγραμμα στην Ειδική Εκπαίδευση

Διάγραμμα μαθήματος (CIP)

Τίτλος μαθήματος:		Μέθοδοι και στρατηγικές διδασκαλίας στην Ειδική και Ενιαία Εκπαίδευση			
Κωδικός:		DLSPEN504			
Κατηγορία:		Υποχρεωτικό			
Επίπεδο:		Master (MEd), επίπεδο 7			
Έτος σπουδών:		1 ^ο έτος			
Εξάμηνο:		2 ^ο εξάμηνο			
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	minimum 5 τηλεδιασκέψεις, minimum 10 διδακτικές ώρες/ 13 διδακτικές εβδομάδες	Εργαστήρια / εβδομάδα	-
Όνομα διδάσκοντος/ουσας		Δρ. Φωτεινή Οικονομίδου Κράνου			
Σκοπός και στόχοι μαθήματος:		<p>Το μάθημα επικεντρώνεται τις μεθόδους και τεχνικές που έχουν επιστημονικά αποδειχθεί ότι συμβάλλουν αποτελεσματικά στην αγωγή και εκπαίδευση των μαθητών που, για τον ένα ή άλλο λόγο, έχουν ανάγκη ειδικής μεταχείρισης στον εκπαιδευτικό τομέα. Οι μέθοδοι και οι τεχνικές αυτές ποικίλουν ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση και απευθύνονται στην παιδαγωγική αντιμετώπιση τόσο τις νοητικής καθυστέρησης όσο και τις υψηλής νοημοσύνης, των ιδιαίτερων ταλέντων, των μαθησιακών δυσκολιών όλων των τύπων, των προβλημάτων συμπεριφοράς, των συναισθηματικών δυσκολιών, των αισθητηριακών ανεπαρκειών, των κινητικών/νευρολογικών προβλημάτων και των διαφόρων συνδρόμων. Για κάθε μέθοδο και τεχνική θα αναλυθεί το θεωρητικό υπόβαθρο στο οποίο στηρίζεται και θα πλαισιωθεί από χαρακτηριστικά παραδείγματα εφαρμογής των στην σχολική τάξη.</p> <p>Με τον τρόπο αυτό ο φοιτητής/ η φοιτήτρια θα έλθει σε επαφή με τις διάφορες μεθόδους αντιμετώπισης των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών τις οποίες θα μπορεί να θέτει σε εφαρμογή είτε υπηρετεί την Ειδική Αγωγή, είτε στη Γενική Εκπαίδευση. Εφαρμόζοντας, μάλιστα, αυτές τις τεχνικές στο γενικό σχολείο, διότι, ενδεχομένως, έχει κάποιον/κάποια ή κάποιους/ κάποιες μαθητές/ μαθήτριες με ιδιαιτερότητες, ο συγκεκριμένος/ η</p>			

	<p>συγκεκριμένη εκπαιδευτικός θα έχει κάνει ένα βήμα -έστω και μικρό- προς την Συμπεριληπτική Εκπαίδευση.</p> <p>Σκοπός του μαθήματος είναι η γνωριμία και εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τις διαφορετικές μεθόδους και τεχνικές αντιμετώπισης μαθησιακών ιδιαιτεροτήτων και το θεωρητικό υπόβαθρο επί του οποίου βασίζονται, δίδοντας τις έτσι μια στέρεη και βαθύτερη γνώση για το τι πρέπει να χρησιμοποιήσουν, πώς και πότε.</p>
Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:	<p>Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή κατάλληλων επιστημονικών γνώσεων και πρακτικών δεξιοτήτων στους φοιτητές προκειμένου να εντοπίζουν και να αναγνωρίζουν το πρόβλημα που παρουσιάζει ένας μαθητής/ μία μαθήτρια, να συντάσσουν το προφίλ του, να σχεδιάζουν την κατάλληλη υποστηρικτική/διορθωτική παρέμβαση, να την εφαρμόζουν και τέλος να την αξιολογούν.</p> <p>Συνεπώς, με την επιτυχή συμπλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/ τριες αναμένεται να έχουν εξοικειωθεί με την έννοια και τους ορισμούς του Αποκλεισμού, του Διαχωρισμού, της Ένταξης, της Παράλληλης Στήριξης και της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης, τις βασικές αρχές που διέπουν την αντιμετώπιση μαθησιακών ιδιαιτεροτήτων και να γνωρίζουν ποιες μέθοδοι θα επιλέξουν και ποιες τεχνικές θα πρέπει να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν για την κατάλληλη και αποτελεσματική αντιμετώπιση.</p>
Μέθοδοι διδασκαλίας:	Διαδικτυακά. Ανάρτηση βιβλιογραφίας και παρουσιάσεων στην πλατφόρμα του μαθήματος. Τηλε-συναντήσεις με στόχο την παρουσίαση της ύλης, επίλυση αποριών, συζητήσεις, αναλύσεις περιστατικών, άρθρων και εκπαιδευτικών βίντεο.
Προ-απαιτούμενα:	- Συν-απαιτούμενα: -
Περιεχόμενο μαθήματος:	<p>1. Ενταξιακή Ψυχοπαιδαγωγική: έννοιες, ορισμοί, μοντέλα, πρακτικές</p> <p>Στόχος: Εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών με τις έννοιες και τους ορισμούς της Συμβατικής, της Ειδικής και της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης οι οποίες οριοθετούν τον "νοηματικό" χάρτη του μαθήματος μας</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται να: αναγνωρίζουν πολύ καλά τις διαφορές μεταξύ της Συμβατικής, της Ειδικής και της Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης όπως και των στόχων, μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται στο κάθε είδος εκπ/σης μπαίνουν στο πνεύμα του μαθήματος και ως εκ τούτου διευκολύνονται στη μελέτη τους, την κατανόηση και εμπέδωση των θεμάτων του ακαδημαϊκού εξαμήνου αυτού.</p> <p>2. Προαγωγή της Ψυχοκοινωνικής /Μαθησιακής Υγείας και της Ψυχικής Ανθεκτικότητας των Μαθητών μας καθώς επίσης και των Σχέσεων Παιδαγωγού και Γονέα</p> <p>Στόχος: Εξοικείωση των φοιτητών με τον κλάδο της Θετικής Ψυχολογίας, τις έννοιες και τις βασικές αρχές της Ψυχικής Ανθεκτικότητας και της Ευημερίας. Επίσης, η εξοικείωση με βασικές πρακτικές επίτευξης της στους μαθητές μέσα στη σχολική τάξη, όπως και η εξοικείωση των φοιτητών με τα βασικά</p>

ζητήματα και τις ιδιαιτερότητες που αφορούν στις σχέσεις και την επικοινωνία του παιδαγωγού με τους γονείς των μαθητών του και ειδικότερα αυτών με παιδιά ΑΜΕΑ

Οι φοιτητές αναμένεται να: αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις που βοηθούν στα πρώτα και θεμελιώδη βήματα επίτευξης της ευημερίας (το ευ ζην των Αρχαίων) του ατόμου και ειδικότερα του παιδιού. Επιπροσθέτως αναμένεται να αποκτήσουν δεξιότητες εφαρμογής ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων ενίσχυσης της ψυχικής ανθεκτικότητας και προαγωγής της αυτο-εκτίμησης στους μαθητές της τάξης καθώς και δεξιότητες επικοινωνιακής επικοινωνίας με τους γονείς των μαθητών

3. Συναισθηματικές Δυσκολίες και Προβλήματα Συμπεριφοράς

Στόχος: Εξοικείωση των φοιτητών με τις έννοιες των εσωτερικευμένων και των εξωτερικευμένων διαταραχών στα παιδιά (όπως οι Αγχώδεις Διαταραχές και Κατάθλιψη, η ΔΕΠ/Υ, ο Εκφοβισμός στο Σχολείο, η Επιθετική Συμπεριφορά στην Τάξη), της Διαχείριση Θυμού, της Διαχείριση Πένθους και του Εθισμού στο Διαδίκτυο, τα κλινικά συμπτώματα των Διαταραχών αυτών όπως και πώς αυτές διακρίνονται μέσα από τις συμπεριφορές των μαθητών

Οι φοιτητές αναμένεται να: αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες: Συστηματικής παρατήρησης, καταγραφής και αξιολόγησης της συμπεριφοράς των μαθητών (applied behavior analysis - ABA) όπως και σχεδιασμού και εφαρμογής ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων πρόληψης και διαχείρισης των σχετικών προβλημάτων των μαθητών

4. Προβλήματα Συμπεριφοράς και Μάθησης στην Εφηβεία με έμφαση στην Εφηβική Κατάθλιψη

Στόχος: Εξοικείωση των φοιτητών με τις ιδιαιτερότητες της συμπεριφοράς των εφήβων, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τους τρόπους διάκρισης των σοβαρών ή/και κλινικών περιστατικών μέσω της συστηματικής παρατήρησης και λειτουργικής ανάλυσης της συμπεριφοράς

Οι φοιτητές αναμένεται να: αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες συστηματικής παρατήρησης, καταγραφής και αξιολόγησης της συμπεριφοράς των μαθητών (applied behavior analysis - ABA) όπως και σχεδιασμού και εφαρμογής ψυχοπαιδαγωγικών προγραμμάτων πρόληψης και διαχείρισης των συμπεριφορών αυτών των εφήβων μαθητών.

5. Διαταραχές Φάσματος του Αυτισμού

Στόχος: Να δοθούν βασικές γνώσεις για τις ΔΑΦ όπως και η εξοικείωση των φοιτητών με συγκεκριμένες μορφές συμπεριφοράς, χαρακτηριστικές των παιδιών με ΔΑΦ, όπως η αυτο-τραυματική συμπεριφορά, η αδυναμία τους για συμβολικό παιχνίδι, και η αδυναμία τους για ανάπτυξη επικοινωνιακών ικανοτήτων. Επίσης, η εξοικείωση των φοιτητών με τις πλέον «δημοφιλείς» θεραπευτικές προσεγγίσεις των διαταραχών του φάσματος του Αυτισμού και τέλος με τη μέθοδο των Κοινωνικών Ιστοριών, τη χρήση και τη χρησιμότητα της στην επικοινωνία με τα παιδιά με ΔΑΦ

Οι φοιτητές αναμένεται να: αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες ώστε να σχηματίσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των ΔΑΦ και να αντιληφθούν την ιδιαιτερότητα της συμπεριφοράς των παιδιών με ΔΑΦ στο γνωστικό, συναισθηματικό και κοινωνικό επίπεδο. Επιπλέον να διακρίνουν, μέσω της συστηματικής παρατήρησης και καταγραφής της συμπεριφοράς των

	<p>μαθητών τους, αυτούς που εκδηλώνουν έστω και στοιχεία αυτιστικής συμπεριφοράς και να κάνουν χρησιμοποιούν μεθόδους σύγχρονων μοντέλων παρέμβασης για την εκπαίδευση ατόμων με αυτιστικές συμπεριφορές.</p> <p>6. Μαθησιακές δυσκολίες</p> <p>Στόχος: Η εξοικείωση των φοιτητών με τη δυσλεξία, τα συμπτώματα και τις μεθόδους διαχείρισης της και την έννοια, τη σπουδαιότητα και τον ρόλο της φωνολογικής ενημερότητας ως αξιόπιστου προβλεπτικού παράγοντα μελλοντικών αναγνωστικών δυσκολιών. Επιπλέον, να οδηγηθεί η υπάρχουσα τεχνογνωσία για την αποτελεσματική διδασκαλία για μαθητές με Μ.Δ./Δυσλεξία, στις σχολικές τάξεις.</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται να: αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες ώστε διακρίνουν, μέσω της συστηματικής παρατήρησης και καταγραφής της μαθησιακής συμπεριφοράς των μαθητών τους, τις μαθησιακές τους ικανότητες/αδυναμίες να καταστούν ικανοί: να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας, να υποστηρίζουν μαθητές με Μ. Δ. σε διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα και</p> <p>να ενσωματώνουν πρακτικές προτάσεις σε διαφορετικές διδακτικές προσεγγίσεις, αναγνωρίζοντας την έντονη διαφοροποίηση όχι μόνο των μαθητών, αλλά και των εκπαιδευτικών</p> <p>7. Βαριά Νοητική Ανεπάρκεια/Πολλαπλές Ειδικές Ανάγκες</p> <p>Στόχος: Εξοικείωση των φοιτητών με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Γλώσσας και Μαθηματικών για Μαθητές με Βαριά Νοητική Ανεπάρκεια/Πολλαπλές Ειδικές Ανάγκες</p> <p>Οι φοιτητές αναμένεται να: αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες εφαρμογής εξειδικευμένων προγραμμάτων για την εκπαίδευση πολύ σοβαρών περιπτώσεων ΑΜΕΑ</p>
Βιβλιογραφία:	<p>Αγαπητού-Χαλμπέ, Β. (2010). <i>Το Υπερκινητικό Παιδί στην Προσχολική & την Πρώτη Σχολική Ηλικία</i>. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Αγγελοσοπούλου, Α., & Ζαφειροπούλου, Μ. (2012) <i>Ο Αγχόσαυρος. Οδηγός διαχείρισης συναισθημάτων με γνωσιακές-συμπεριφοριστικές τεχνικές</i>. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Ζαφειροπούλου, Μ. (Επ. επιμ.), (2019). <i>Το Δύσκολο Παιδί στο Σπίτι και στο Σχολείο</i>. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Ζαφειροπούλου, Μ. & Καλαντζή, Α. (2014). <i>Προσαρμογή στο σχολείο: Πρόληψη και αντιμετώπιση δυσκολιών</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Ζαφειροπούλου, Μ., Ρούση - Βέργου.,Χ & Αγγελοσοπούλου, Α. (2014) . <i>Peer tutoring: Διαδεδομένες μορφές στήριξης ομηλίκων</i>. Στο: Μαλικίωση – Λοΐζου, Μ.(Επιμ) <i>Συμβουλευτική Ομηλίκων στην εκπαίδευση</i> (151-160) Αθήνα : Πεδίο</p> <p>Θάνου, Α. Γ. (2009). <i>Το ψάρι που προσπαθεί. Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα συναισθηματικής αγωγής για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας</i>. Αθήνα: Πατάκης.</p> <p>Κάκουρος, Ε., & Μανιαδάκη, Κ. (2012). <i>Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής-Υπερκινητικότητα. Θεωρητικές προσεγγίσεις & θεραπευτική αντιμετώπιση</i>. Αθήνα: Gutenberg.</p> <p>Κουρκούτας, Η. (2011). <i>Προβλήματα συμπεριφοράς στα παιδιά</i>. Αθήνα:</p>

	<p>Τόπος. Παπαγεωργίου, Β.(2018). <i>Προβλήματα Ψυχικής Υγείας. Παιδιά και Έφηβοι</i>. Θεσσαλονίκη: Studio Παντελιάδου, Σ. (2017) .<i>Μαθησιακές Δυσκολίες – Δυσλεξία Οδηγός για Γονείς</i>. Αθήνα: Πεδίο. Παπαλεοντίου-Λουκά, Ε. (2018). <i>Ψυχική υγεία παιδιού και εφήβου</i>. Αθήνα: Αρμός Παντελιάδου, Σ. (2011). <i>Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη: Τι και Γιατί</i>. Αθήνα: Πεδίο. Παπαναστασίου, Φ. (2017). <i>Τα θυμωμένα μπαλόνια: Μια τεχνική για τη διαχείριση του θυμού</i>. http://eidikospaidagogos.gr/ta-thimomena-mpalonia/ Ρούση-Βέργου, Χρ. & Ζαφειροπούλου, Μ., (2015). <i>Αποτελεσματικοί Γονείς; Υπάρχει τρόπος! Διαχείριση των συναισθημάτων και της συμπεριφοράς</i>. Αθήνα: Πεδίο. Σιδέρης, Ν. (2009). <i>Τα παιδιά δεν θέλουν ψυχολόγο. Γονείς θέλουν!</i> Εμπιστευτική επιστολή σε γονείς που σκέφτονται. Αθήνα: Μεταίχμιο. Σταλίκας, Α., & Μυτσκίδου, Π. (2011). <i>Εισαγωγή στη Θετική Ψυχολογία</i>. Αθήνα: Τόπος. Τσίτσικα, Α. & Τζαβέλα, Ε. (2015). <i>Το Πείραγμα που Πειράζει</i>. Αθήνα: Πεδίο. Τριλίβα, Σ., Αναγνωστοπούλου, Τ., & Χατζηνικολάου, Σ. (2008). <i>Ούτε καλύτερος, ούτε χειρότερος... απλά διαφορετικός!</i> Ασκήσεις ευαισθητοποίησης στη διαφορετικότητα για παιδιά Δημοτικού και Γυμνασίου. Αθήνα: Gutenberg. Χατζηχρήστου, Χ. (2015). <i>Πρόληψη και Προαγωγή της Ψυχικής Υγείας στο Σχολείο και στην Οικογένεια</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg. Ψύλλου, Ρ., & Ζαφειροπούλου, Μ. (2014). <i>Τα Φιλαράκια. Πώς να αντιμετωπίσουμε τα αρνητικά συναισθήματά μας</i>. Αθήνα: Πεδίο. American Psychological Association (2020) <i>Building your resilience</i>. New York: APA. Attwood, T. (2012). <i>Σύνδρομο Asperger Ένας Πλήρης Οδηγός</i>. (Επιμ. Β. Παπαγεωργίου) Αθήνα</p>
Τρόποι και κριτήρια αξιολόγησης:	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών στο μάθημα DLSPEN504 γίνεται:</p> <ul style="list-style-type: none">• Βάσει της επίδοσης τους στις τελικές εξετάσεις, και• Βάσει των επιδόσεων τους στις ενδιάμεσες δραστηριότητες (COURSEWORK). <p>Η τελική βαθμολογία του μαθήματος βγαίνει από το άθροισμα των επιμέρους δοκιμασιών ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Το 50% του τελικού βαθμού παίρνει η τελική εξέταση.• Το 20% του τελικού βαθμού παίρνει η εργασία.• Το υπόλοιπο 30% κατανέμεται ως ακολούθως: 20% για τα 4 κουίζ (5% για το καθένα) και 10% για τις δύο διαδικτυακές αλληλεπιδράσεις (5% η καθεμία).

Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνική